

Werkwijze

Casusoverleg TBS Twente (CTT)

Integrale informatie-uitwisseling en afstemming over Twentse
tbs-gestelden.

Versie:

4.0 (november 2019)

In opdracht van en in samenwerking met:

Districtelijke Veiligheidsoverleg Twente
Openbaar Ministerie Oost Nederland
Politie Oost Nederland
Stichting Transfore
3RO (3 Reclasseringsorganisaties:
Reclassering Nederland, Reclassering
Leger des Heils en Tactus
verslavingsreclassering)
Veiligheidshuis Twente

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Doel en meerwaarde CTT	3
1.2	Doelgroep CTT	4
2	Verschillende soorten TBS en verlofvormen	5
2.1	Soorten TBS	5
2.2	Verlofvormen	5
2.3	Einde TBS	5
3.	Werkwijze CTT	7
3.1	Structuur.....	7
3.2	Regiegroep tbs.....	7
3.3	Casusoverleg TBS Twente.....	8
3.4	Bestaande contacten en samenwerkingsverbanden	8
3.5	Borging organisatie.....	8
4.	Rollen en taken (werkproces per partij).....	9
4.1	Transfore	9
4.2	Reclassering.....	9
4.3	Openbaar Ministerie	10
4.4	Politie Oost Nederland, district Twente	10
4.5	Veiligheidshuis Twente.....	11
4.6	Gemeenten.....	11
4.7	Capaciteit.....	12
4.8	Privacy wetgeving.....	12
	Bijlage 1: Verlofvormen.....	13

1 Inleiding

Tbs betekent terbeschikkingstelling. Tbs is een behandelmaatregel die de rechter oplegt aan mensen die zware delicten hebben gepleegd en bij wie tijdens het begaan van het feit een gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens bestond¹. Deze stoornis beïnvloedt in meerdere of mindere mate hun gedrag. De rechter stelt hen daarom niet geheel verantwoordelijk voor hun daden. Om de stoornis te behandelen en herhaling (recidive) te voorkomen wordt mede tbs opgelegd. Dit alles met als doel de samenleving te beveiligen.

Na verloop van jaren komen er verschillende verlostadia waarbij terugkeer in de maatschappij aan de orde is. Daarvan wordt in het kader van de Bestuurlijke Informatie Justitiabelen (BIJ) de burgemeester op de hoogte gebracht². Vervolgens kan beoordeeld worden of er als gevolg van deze terugkeer openbare orde en veiligheidsproblemen kunnen ontstaan. Deze melding wordt echter maar eenmalig gedaan en bij bijv. overplaatsingen (binnen de gemeente of regio) niet meer.

In Enschede was sinds 2007 het overleg ZOET (Zicht Op Enschedese Tbs-gestelden) actief en dit is in 2016, in opdracht van het Districtlijk Veiligheidsoverleg (DVO), uitgebreid naar heel Twente onder de naam 'Casustafel TBS Twente' (CTT).

Kern van de aanpak in het CTT is een structuur voor informatie-uitwisseling en afstemming ten aanzien van tbs-gestelden met een extramurale vorm van toezicht in Twente. Dit ondersteunt de direct betrokken partijen in Twente (openbaar ministerie, reclassering, politie, gemeente, Transfore³ en het Veiligheidshuis Twente) bij de uitvoering van de eigen taken. Uitgangspunt is dat bestaande taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden op het gebied van tbs gehandhaafd blijven. De casustafel neemt de regie in de uitvoering niet over. Regulier ligt de regie bij reclassering/Transfore. In bijzondere omstandigheden (bijv. maatschappelijke onrust) kan de regie (op onderdelen) ook bij de gemeente/Veiligheidshuis komen te liggen.

In dit document wordt de werkwijze van het CTT beschreven en eenieder's rol en taken. Dit is een actualisatie van het plan in 2015. Aanleiding hiervoor is het geactualiseerde privacy convenant en de aansluiting van het veiligheidshuis.

1.1 Doel en meerwaarde CTT

Doel

Samenwerking tussen partijen waarbij een integrale informatie-uitwisseling over tbs-gestelden in Twente plaatsvindt. De doelstelling van de samenwerking is bijdragen aan de algemene veiligheid, het verbeteren van de persoonlijke situatie, het voorkomen en verminderen van recidive, (ernstige) overlast, criminaliteit en/of maatschappelijke uitval. Dit gebeurt door een combinatie van repressie, interventies en zorg.

¹ Artikel 37a ev. WvSr.

² De gemeente ontvangt eenmalig een BIJ melding bij:

Verlof TBS: verlofmachtiging inzake een persoon met een TBS-maatregel met dwangverpleging. Het gaat hierbij om transmuraal verlof en proefverlof

³ Transfore is een stichting voor forensische psychiatrie in Oost-Nederland. In de forensische psychiatrie worden tbs-gestelden behandeld met psychiatrische problematiek, die grensoverschrijdend (delict)gedrag hebben vertoond of dreigen te vertonen. Transfore kan daarmee in opdracht van/ op verzoek van een forensisch psychiatrisch centrum de behandeling doen voor tbs-gestelden. Soms is dat in een (semi) gesloten setting in de forensisch psychiatrische afdeling in Almelo en soms extramuraal.

Meerwaarde

- Het CTT biedt de mogelijkheid om vanuit meer perspectieven naar een casus kijken. Dit vergroot de objectiviteit en voorkomt tunnelvisie.
- De gedeelde informatie ondersteunt de deelnemende partijen bij het invullen van de eigen taken en verantwoordelijkheden bij o.a. het toezicht op tbs-gestelden. De signalen die de politie op straat opvangt over tbs-gestelden worden bijvoorbeeld beter gedeeld met de forensisch psychiatrische afdeling en/of reclassering. Het zicht op tbs-gestelden verbetert daarmee en deze signalen worden meegenomen in de behandeling (beeldvorming/inschatting) van de Tbs-gestelden.
- Door het CTT zijn korte lijnen tussen de organisaties ontstaan wat het overleg en de snelheid van informatie-uitwisseling bij incidenten bevordert.
- Door het CTT is inzicht ontstaan in elkaars taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en hierdoor begrip voor elkaars afwegingen.
- Door informatie vanuit de verschillende organisaties bij elkaar te brengen ontstaat een beter zicht op de tbs-gestelde in Twente. De BIJ gemandateerden binnen de Twentse gemeenten kunnen de informatie gebruiken om de risico's in te schatten en hun lokale bestuurders hierover te informeren. Het voorkomt dat gemeenten zelf op zoek moeten naar informatie en tegen onmogelijkheden aanlopen van informatiedeling.

1.2 Doelgroep CTT

De informatie-uitwisseling tussen partijen heeft betrekking op tbs-gestelden die in de bij dit convenant aangesloten gemeenten woonachtig zijn en die vallen in één van de volgende categorieën:

- Tbs met voorwaarden
- Tbs met transmuraal verlof
- Tbs met proefverlof
- Tbs met voorwaardelijke beëindiging

De doelgroep van het CTT beslaat niet alle vormen en fasen van tbs. Tbs-gestelden die buiten de doelgroep van het CTT vallen zijn tbs-gestelden met dwangverpleging die nog geen verlofmachtiging hebben en tbs-gestelden met dwangverpleging die met (beveiligd) begeleid verlof gaan. Ook tbs-gestelden die met onbegeleid verlof gaan zijn buiten het CTT gehouden. Gezien de hoeveelheid en frequentie van onbegeleide verlofbewegingen, is het niet zinvol binnen het casuïstiek overleg besproken zouden kunnen worden. In het volgende hoofdstuk worden de verschillende vormen en fasen van tbs verder uitgelegd.

2 Verschillende soorten TBS en verlofvormen

2.1 Soorten TBS

Terbeschikkingstelling (tbs) is er in 2 soorten: tbs met voorwaarden en tbs met dwangverpleging. Welke soort tbs een veroordeelde krijgt, hangt af van het misdrijf en de kans op terugval.

➤ Tbs met voorwaarden (worden wel besproken in het CTT)

Tbs met voorwaarden is een lichte vorm van tbs. De tbs-gestelde moet zich aan bepaalde voorwaarden houden. Die houden bijvoorbeeld in dat de tbs-gestelde:

- zich (klinisch) psychiatrisch laat behandelen;
- een bepaalde periode geen drugs of alcohol mag gebruiken;
- zich houdt aan de aanwijzingen van de reclassering.

Een tbs-gestelde met voorwaarden wordt niet gedwongen verpleegd. Hij verblijft wel vaak in een forensisch psychiatrische kliniek of een verslavingskliniek of afdeling (fpk/fpa).

De reclassering is verantwoordelijk voor het toezicht op deze groep tbs-gestelden. Zij adviseert tevens het OM met betrekking tot de verlenging. De tbs met voorwaarden geldt voor de tijd van twee jaar. Deze termijn kan op vordering van het OM door de strafrechter tot maximaal negen jaar worden verlengd op grond van artikel 38^e, lid 2 van het Wetboek van Strafrecht (WvSr.). De voorwaarden kunnen gedurende de tijd op vordering van het OM of op verzoek van de tbs-gestelde of zijn advocaat worden gewijzigd.

➤ Tbs met dwangverpleging

Bij tbs met dwangverpleging wordt de tbs-gestelde verplicht verpleegd in een gesloten tbs-kliniek. Daarnaast krijgt de tbs-gestelde een behandeling die gericht is op terugkeer in de maatschappij. De tbs is voor 2 jaar. Na 2 jaar kan de rechter de tbs verlengen, met steeds 1 of 2 jaar.

2.2 Verlofvormen

Het verlof is een belangrijk onderdeel van de behandeling van een tbs-gestelde. Tijdens het verlof kan een tbs-gestelde oefenen met het verblijf buiten de tbs-kliniek en dit kan ook voor een langere tijd zijn. Ook kunnen de behandelaars zo beoordelen of de behandeling goed verloopt. Er zijn 4 verschillende fasen in verlof⁴:

- begeleid verlof (worden niet besproken in het CTT)
- onbegeleid verlof (worden niet besproken in het CTT)
- transmuraal verlof (worden wel besproken in het CTT, maar niet 100% in beeld)
- proefverlof (worden wel besproken in het CTT)

In bijlage 1 worden de verschillende verlofvormen beschreven.

2.3 Einde TBS

Voorwaardelijk beëindigd (worden wel besproken in het CTT)

Na verloop van tijd kan de tbs overgaan in een voorwaardelijke beëindiging van de dwangverpleging op basis van artikel 38g WvSr. De dwangverpleging van overheidswege wordt dan door de rechter

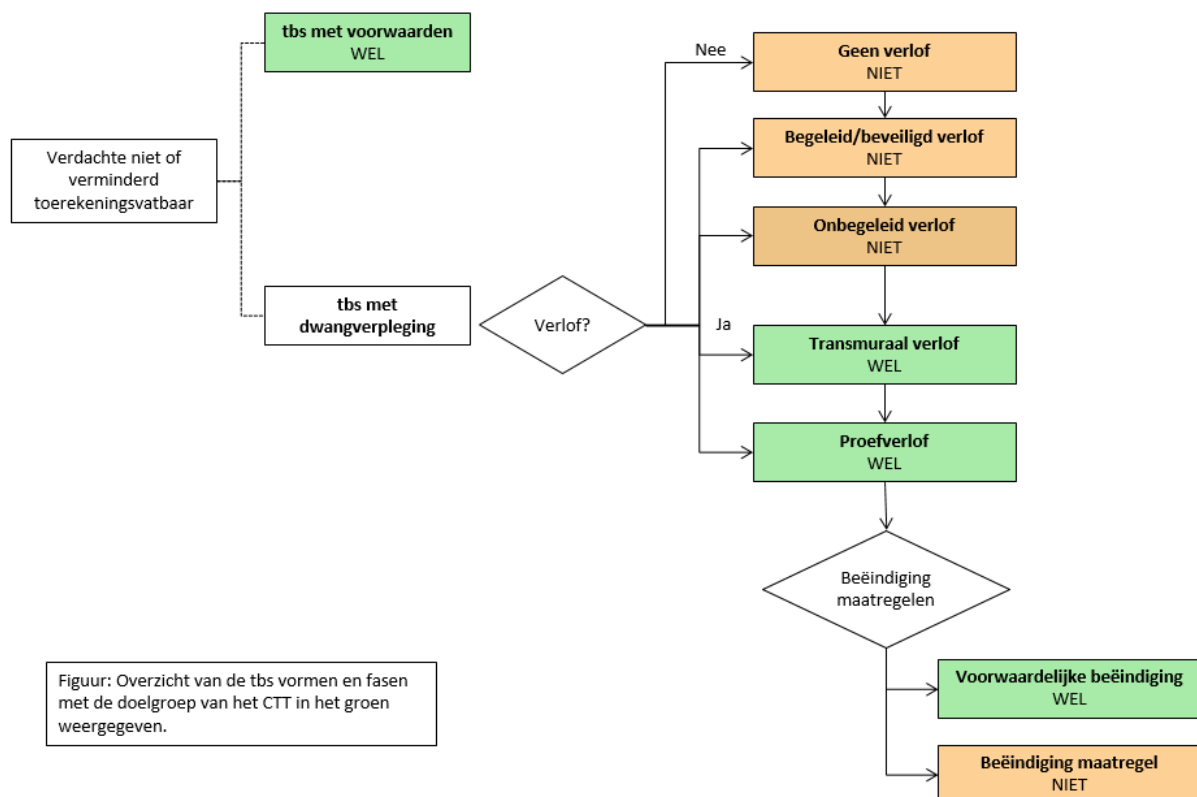
⁴ op grond van artikel 50 en 51 Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden

voorwaardelijk beëindigd. Bij een voorwaardelijke beëindiging blijft de tbs van kracht, alleen de dwangverpleging wordt voorwaardelijk beëindigd. Aan de voorwaardelijke beëindiging worden evenals bij het proefverlof voorwaarden gesteld, de tbs-gestelde moet zich bereid hebben verklaard om deze voorwaarden na te leven. Voorwaarden die kunnen worden opgenomen zijn bijvoorbeeld gericht op verplicht medicijngebruik, ondergaan van een behandeling en contact onderhouden met de reclassering (deze laatste voorwaarde geldt altijd).

Als de voorwaardelijke beëindiging is ingegaan, heeft het forensisch psychiatrisch centrum (fpc) geen verantwoordelijkheid meer met betrekking tot de tbs-gestelde, deze gaat over naar de Reclassering. Wel is de fpc betrokken bij opname in het kader van een time out of een consultatieve rol. De reclassering heeft bij de voorwaardelijke beëindiging een toezichthoudende en adviserende rol en is uitvoeringsverantwoordelijk. Zij stelt een reclasseringsadvies (maatregelrapport) op, waarin ze aangeeft onder welke voorwaarden de voorwaardelijke beëindiging volgens haar verantwoord en uitvoerbaar is. Tevens houdt zij toezicht op het naleven van de voorwaarden. Op vordering van het OM of op verzoek van de tbs-gestelde kunnen de voorwaarden door de rechter worden veranderd, aangevuld of opgeheven. Indien de voorwaarden onvoldoende worden nageleefd, kan de dwangverpleging worden hervat.

De tbs-maatregel is beëindigd (tbs-gestelde gaat van de lijst van het CTT)

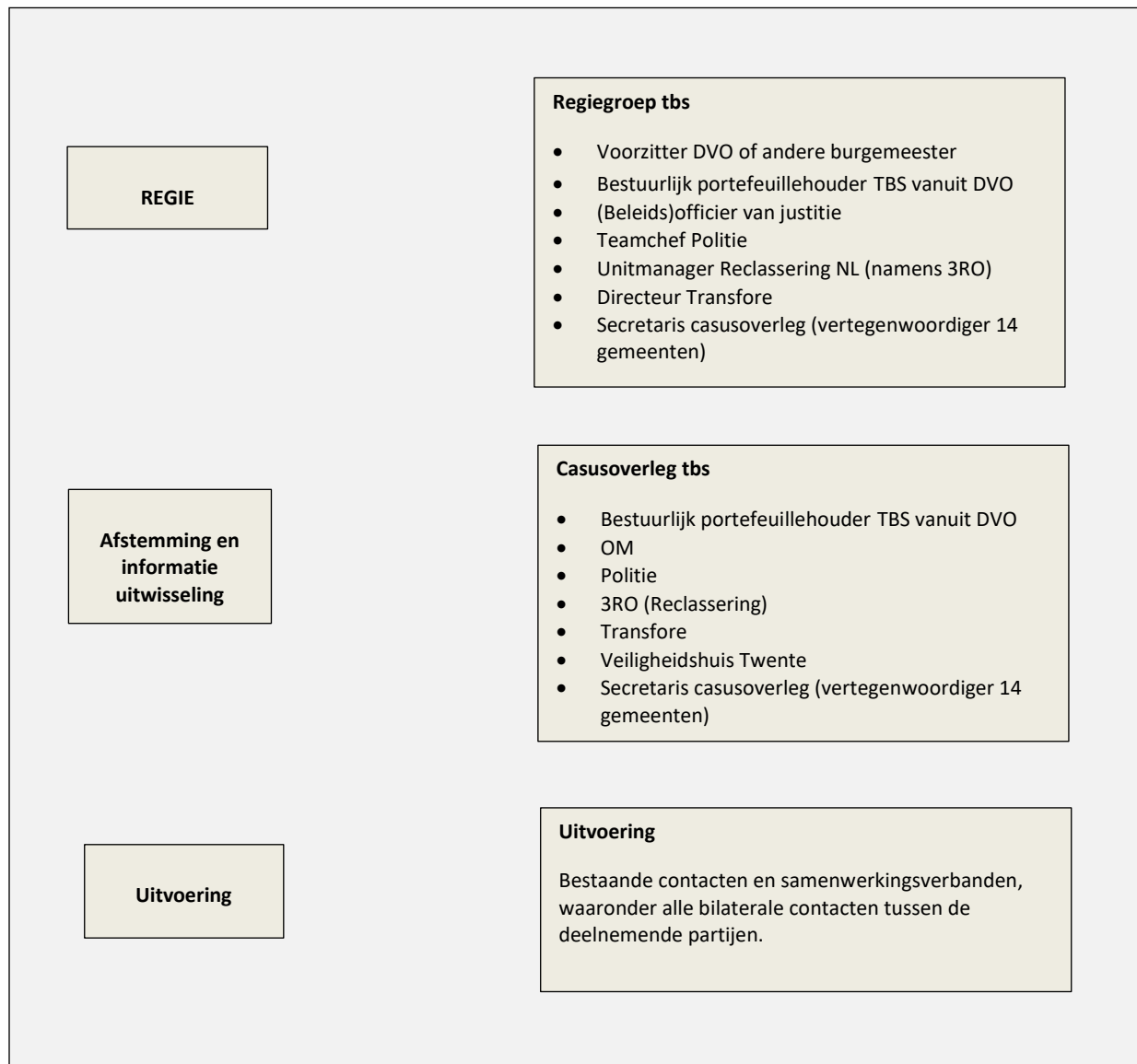
Er is sprake van onvoorwaardelijk ontslag. Er is geen juridische 'stok achter de deur' om in te grijpen anders dan het gebruikelijke strafrecht. Aangezien er geen sprake is van enige maatregel of ander wettelijk kader, bestaat er ook geen specifieke wettelijke verantwoordelijkheid vanuit de overheid richting deze doelgroep. In het overleg wordt wel gemeld dat de tbs beëindigd is/wordt.

3. Werkwijze CTT

3.1 Structuur

Kern van het CTT overleg is een structuur voor informatie-uitwisseling en afstemming, die de betrokken partijen rondom tbs-gestelden beter in staat stelt de eigen taken uit te voeren. De CTT structuur maakt onderscheid tussen de regie, de afstemmings- en de uitvoeringsfunctie. Dit is hieronder schematisch weergegeven.

3.2 Regiegroep tbs

De regiefunctie wordt belegd bij Regiegroep tbs. Deze regiegroep komt eens per jaar bij elkaar en is beleidsmatig van karakter. De regiegroep monitort de informatie-uitwisseling en afstemming en signaleert en bespreekt knelpunten. Dit omdat niet alle betrokken partners (reclassering en Transfore) vertegenwoordigd zijn in het IVZ platform en DVO.

3.3 Casusoverleg TBS Twente

Het casusoverleg vindt acht keer per jaar plaats. Iedere organisatie vaardigt een vertegenwoordiger af voor het casusoverleg. Deze vertegenwoordiger heeft zicht op de uitvoering en heeft een mandaat om afspraken te maken. Uitgangspunt is dat er vaste personen deelnemen aan het overleg. De bestuurlijke portefeuillehouder TBS is voorzitter van het casusoverleg.

Uitgangspunten voor het overleg zijn:

- een gezamenlijke doelstelling;
- wederzijds vertrouwen;
- acceptatie van uiteenlopende organisatiedoelstellingen;
- bereidheid informatie te delen.

Niet alle tbs-gestelden worden uitvoerig in het casusoverleg besproken. Met de meeste tbs-gestelden gaat het immers goed. Wel wordt iedere keer een lijst doorgenomen van tbs-gestelden in Twente zodat alle partijen weten om wie het gaat en eventuele wijzigingen goed verwerkt kunnen worden. In de lijst wordt het volgende bijgehouden: Naam, geboortedatum, geslacht, adres, TBS en/of verlofvorm, verantwoordelijke organisatie, contactpersoon reclassering/FPC, betrokken wijkagent, parketnr. Om de vertrouwelijkheid van de informatie te beschermen wordt deze lijst gedeeld via het beveiligde RIEC-filesharesysteem (RIEC-IS). Resultaten uit het casusoverleg komen in een actielijst te staan. Deze actielijst wordt ook in het filesharesysteem gezet. Beheerder van de gegevens is de vertegenwoordiger van de gemeente, tevens secretaris van het overleg. De bewaartermijn van de gegevens is 1 jaar.

Indien de situatie dat vereist wordt daarop nader ingezoomd. Iedere deelnemer en elke gemeente kan via de secretaris van het overleg een casus agenderen. De deelnemers bepalen op grond van signalen of bespreking in het casusoverleg wenselijk is. Voorafgaand aan het overleg wordt aan alle deelnemers door de secretaris een agenda toegezonden.

Tijdens het casusoverleg worden bijvoorbeeld ook de tbs-gestelden besproken die op het punt staan zich vanuit de fpc te vestigen in een (zelfstandige of begeleide) woning in Twente. Met het oog op de veiligheid van de maatschappij en het handhaven van de openbare orde is het van belang dat de politie hierover op tijd wordt geïnformeerd. Het casusoverleg vervult slechts een signalerende rol. Het gaat hier dus niet om inspraak over de verloftoekenning, maar om een signalerende rol naar de partijen die verantwoordelijk zijn voor de tenuitvoerlegging van toegekend verlof. Om die signalerende rol uit te kunnen voeren is het wel van belang dat alle betrokken partijen geïnformeerd worden over de veranderingen in verlofsituaties.

3.4 Bestaande contacten en samenwerkingsverbanden

Op uitvoeringsniveau worden geen nieuwe overlegstructuren gecreëerd. Reclassering of fpc kunnen op eigen initiatief informatie uitwisselen met de andere deelnemers. Uitgangspunt is om zoveel mogelijk aan te sluiten op bestaande structuren en contacten die al bestaan. De rollen en taken worden in hoofdstuk 4 verder toegelicht.

3.5 Borging organisatie

Het CTT is tot stand gekomen in opdracht van het DVO. De portefeuillehouder TBS is als verantwoordelijk portefeuillehouder vanuit het DVO de bestuurlijke trekker, die het DVO tussentijds over de voortgang van het project informeert en eventuele belangrijke beslispunten via het Platform IVZ aan het DVO Twente voorlegt. De concrete uitvoering van projectplan valt onder regie van het Platform Integrale Veiligheidszorg in nauwe afstemming met de regiegroep CTT.

4. Rollen en taken (werkproces per partij)

4.1 Transfore

Transfore is een stichting voor forensische psychiatrie en dus geen tbs kliniek. In de forensische psychiatrie worden tbs-gestelden behandeld met psychiatrische problematiek, die grensoverschrijdend (delict)gedrag hebben vertoond of dreigen te vertonen. Transfore kan daarmee in opdracht van/ op verzoek van een fpc (tbs kliniek) de behandeling doen voor tbs-gestelden. Soms is dat in een (semi) gesloten setting in de forensisch psychiatrische afdeling (fpa) in Almelo en soms extramuraal. Binnen Transfore is een teamleider aangewezen die participeert in het casusoverleg. Deze persoon kent de tbs-gestelden en heeft korte lijnen met de behandelaars.

Transfore doet forensisch psychiatrisch toezicht. Bij forensisch psychiatrisch toezicht worden de taken en verantwoordelijkheden tussen de FPC en reclassering geleidelijk overgedragen. De reclassering komt in beeld tijdens de eindfase van de behandeling, de zogeheten resocialisatiefase. De forensische behandelkliniek blijft betrokken tijdens de uitstroom en draagt de verantwoordelijkheid geleidelijk over, waardoor de forensisch psychiatrische expertise geborgd blijft.

Taken in het CTT zijn:

- Melden naam, geboortedatum en adres van ondertoezichtgestelden die zich vestigen bij Transfore, behorende tot de hierboven genoemde doelgroep;
- Verstrekken informatie met betrekking tot het overtreden van gestelde voorwaarden en aanwijzingen;
- Verstrekken informatie over symptomen of gedragingen die mogelijk kunnen duiden op terugval in delictgedrag en/ of decompensatie;
- Melden verhuizingen;
- Melden afsluiten of stopzetten van het toezicht;
- Melden (relevante) incidenten en/of processen-verbaal ten aanzien van voornoemde onder tbs-gestelden;
- Melden overige relevante informatie, in overleg te bepalen door convenantspartijen.

4.2 Reclassering

De reclassering houdt het toezicht op tbs-gestelden met proefverlof, tbs-gestelden met voorwaardelijke beëindiging van de maatregel en de tbs-gestelden met voorwaarden. Evenals bij de fpc is ook bij reclassering een contactpersoon aangewezen die namens de 3RO (3 reclasseringsorganisaties: Reclassering Nederland, Reclassering Leger des Heils en Tactus verslavingsreclassering) aanwezig is in het casusoverleg. Deze contactpersoon kent de tbs-gestelden en heeft korte lijnen met de (andere) reclasseringswerkers. Taken in het CTT zijn:

- Melden naam, geboortedatum en adres van ondertoezichtgestelden die zich vestigen bij Transfore, behorende tot de hierboven genoemde doelgroep;
- Verstrekken informatie met betrekking tot het overtreden van gestelde voorwaarden en aanwijzingen;
- Verstrekken informatie over symptomen of gedragingen die mogelijk kunnen duiden op terugval in delictgedrag en/ of decompensatie;
- Melden verhuizingen;
- Melden afsluiten of stopzetten van het toezicht;
- Melden (relevante) incidenten en/of processen-verbaal ten aanzien van voornoemde onder tbs-gestelden;
- Melden overige relevante informatie, in overleg te bepalen door convenantspartijen.

4.3 Openbaar Ministerie

Het OM speelt een belangrijke rol inzake het vorderen van:

- de maatregel tbs, al dan niet met voorwaarden;
- verlenging van de tbs maatregel;
- het hervatten van de dwangverpleging (bij de voorwaardelijke beëindiging);
- een omzetting van de tbs met voorwaarden in een tbs met dwangverpleging als voorwaarden zijn overtreden. Hierbij speelt de beveiliging van de samenleving, het recidivegevaar alsmede de mogelijk preventie daarvan een belangrijke rol.

Ook indien een tbs-gestelde tijdens een traject nieuwe strafbare feiten pleegt, is het aan het OM om te besluiten over aanhouding, opsporing en verdere strafvervolgning. Uit dien hoofde is overleg met onder andere politie, reclassering en behandelinstelling noodzakelijk om tot een goede beslissing te komen.

Daarnaast heeft het OM vanuit de lokale driehoek samen met gemeente en politie, een rol in het handhaven van de openbare orde en veiligheid en het terugdringen van recidive, met name bij ernstige delinquentie. Voor deze taken is het van belang dat het OM een goede en brede informatiepositie heeft.

Het OM heeft uiteraard zelf ook de beschikking over informatie vanuit onder andere justitiële documentatie en andere justitie-informatiebronnen, die relevant kan zijn voor de andere partijen. Tot slot kan het OM in het casusoverleg adviseren over juridische mogelijkheden en onmogelijkheden.

4.4 Politie Oost Nederland, district Twente

De politie is betrokken bij de opsporing van tbs-gestelden die zich hebben onttrokken en is belast met de opsporing van gepleegde strafbare feiten. De politie heeft daarnaast veel ogen en oren op straat. Hiermee kan zij een signalerende rol vervullen. Het casusoverleg biedt de politie een platform om die signalen in te brengen.

Tbs-gestelden (met verblijfsadres) krijgen een kenmerk in het systeem. Op het moment dat politiemensen een tbs-gestelde invoeren geeft het systeem dan het signaal af dat het gaat om een tbs-gestelde. Daar kan tevens een boodschap of opdracht aan worden gekoppeld, zoals het in kennis stellen van Transfore of reclassering. Ook worden zaken die mogelijk van belang kunnen zijn, zoals geconstateerd middelengebruik, omgang met drugsdealers of andere verontrustende omstandigheden geregistreerd. In hoeverre de informatie significant is c.q. of daaraan gevolgen moeten worden verbonden, is voorbehouden aan de verantwoordelijke organisatie. De politie beperkt zich -zolang het niet gaat om strafbare feiten- tot het (reactief en proactief) signaleren en registreren.

Wanneer er bijzonderheden worden gesignaleerd, voorwaarden worden overtreden of er worden strafbare feiten gepleegd, dan wordt de verantwoordelijke bij reclassering of Transfore hierover in kennis gesteld. Tevens zal de politie de gemeente in kennis stellen over zaken die de openbare orde (kunnen) bedreigen. Bij de politie zijn twee vaste aanspreekpunten aangewezen met betrekking tot de tbs-gestelden, die ook zitting hebben in het casusoverleg. Deze personen zijn op de hoogte van bijzonderheden omtrent de tbs-gestelden en hebben korte lijnen met betrokken wijkagenten.

Om de signalerende rol goed uit te kunnen voeren, veiligheid van politiemedewerkers te bevorderen en om in geval van strafbare feiten succesvol te kunnen opsporen, is het van belang dat binnen de politie de werkzaamheden op het gebied van tbs-gestelden goed op elkaar afgestemd worden.

Rol wijkagent

Voordat een tbs-gestelde zich gevestigd heeft in één van de Twentse gemeenten neemt de reclassering of Transfore contact op met de wijkagent om af te stemmen over de betreffende tbs-gestelde. De wijkagent legt (in afstemming met Transfore en/of reclassering) een kennismakingsbezoek af aan de tbs-gestelde. Zo weet de wijkagent wie de tbs-gestelde is en weet de tbs-gestelde ook wie de wijkagent is en wat hij/zij van hem/haar kan verwachten. De politie zal verder niet actief optreden ten opzichte van de tbs-gestelde, tenzij er een directe aanleiding is of daarover (in het casusoverleg of bilateraal met Transfore of reclassering) concrete afspraken zijn gemaakt. Naast de wijkagent kunnen ook andere politiemedewerkers geïnformeerd worden over de komst van de tbs-gestelde om zo hun signalerende rol beter te kunnen vervullen en ten behoeve van hun eigen veiligheid. Het is daarbij van belang dat zij bekend zijn met de afspraken die (in het casusoverleg) gemaakt zijn met betrekking tot de tbs-gestelden. De politie zal echter geen toezicht gaan houden op de tbs-gestelden: dit is en blijft een taak van Transfore en reclassering.

4.5 Veiligheidshuis Twente

Het Veiligheidshuis heeft veel expertise en een groot netwerk. Dit draagt bij aan en versterkt de integrale aanpak (indien daartoe aanleiding is). Zo komen de verschillende partijen tot een werkwijze waarbij, rekening houdend met de verschillende belangen en verantwoordelijkheden van betrokken organisaties, de (tijdelijke) terugkeer in de samenleving van (ex-)tbs'ers zo optimaal mogelijk wordt vormgegeven. Bij incidenten is coördinatie m.b.t. de omgeving ook heel belangrijk. Hierin kan het Veiligheidshuis een belangrijke rol hebben en de procesregie oppakken.

4.6 Gemeenten

Burgemeesters zijn verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid en terugkerende tbs-gestelden zijn een aandachtspunt. De burgemeester opereert in een politiek-bestuurlijke context met een eigen dynamiek. Openbare orde en (sociale) veiligheid zijn media- en politiek gevoelige onderwerpen. De burgemeester wordt erop aangesproken door pers, politiek en inwoners. Een goede informatiepositie van de burgemeester is hierbij van belang. Bestuurlijke aandachtspunten ten aanzien van de informatie-uitwisseling over tbs-gestelden zijn:

- dat de verantwoordelijke organisaties voor het toezicht op tbs-gestelden de kwaliteit van samenwerking en onderlinge informatie-uitwisseling voor het toezicht op tbs-gestelden, voldoende hebben geborgd;
- dat de burgemeester tijdig en volledig wordt geïnformeerd wanneer er een incident heeft plaatsgevonden dan wel dreigt plaats te vinden dat gevolgen kan hebben voor de openbare orde en veiligheid.

De gemeentelijke vertegenwoordiging informeert de BIJ-gemandateerde in de betreffende gemeente over de komst van een tbs-gestelde. De gemeentelijk vertegenwoordiger is alleen intermediair; de gemeente zelf blijft verantwoordelijk voor de lokale informatie (haal- en brengplicht) en het eventueel informeren van de lokale driehoek of het organiseren van een MDO of opschalen naar het Veiligheidshuis. De gemeenten hebben de mogelijkheid om als de casus de eigen gemeente betreft, in de persoon van de burgemeester en/of de BIJ-gemandateerde, aan te sluiten bij het casusoverleg.

Het CTT neemt nooit de regie over en de afhandeling van BIJ-meldingen blijft de verantwoordelijkheid van de gemeente zelf. CTT biedt wel de mogelijkheid om via een gestructureerde wijze de informatie over tbs-gestelden op te halen (of neer te leggen) bij betrokken partners.

Specifieke taken van de gemeentelijke vertegenwoordiger in het CTT zijn:

- Opstellen van de agenda en hiervoor input ophalen bij de deelnemende partijen.
- Bijhouden lijst. Om de vertrouwelijkheid van de informatie te beschermen wordt deze lijst gedeeld via het beveiligde RIEC-filesharesysteem (RIEC-IS).
- De gemeentelijk vertegenwoordiger heeft na het casusoverleg contact met de BIJ gemandateerde en geeft door welke personen er worden besproken en welke wijzigingen er zijn. Voor meer inhoudelijke informatie wordt verwezen naar Reclassering of Politie.
- Plannen van een jaarlijks overleg met de regiegroep.

4.7 Capaciteit

Elke deelnemende organisatie maakt capaciteit vrij voor deelname aan het overleg. De gemeentelijke vertegenwoordiging in het overleg wordt tweejaarlijks gerouleerd onder de Twentse gemeenten. Op deze wijze kan de deelname en ondersteuning van de Twentse gemeenten aan het casusoverleg ook budgetneutraal worden gerealiseerd.

4.8 Privacy wetgeving

De informatie-uitwisseling wordt geregeld via het privacyconvenant CTT. Hierin wordt onder andere vastgelegd wat het doel is van de informatie-uitwisseling, welke instanties betrokken zijn en welke informatie mag worden uitgewisseld.

Bijlage 1: Verlofvormen

Het verlof is een belangrijk onderdeel van de behandeling van een tbs'er. Tijdens het verlof kan een tbs'er oefenen met het verblijf buiten de tbs-kliniek en dit kan ook voor een langere tijd zijn. Ook kunnen de behandelaars zo beoordelen of de behandeling goed verloopt. Er zijn 4 verschillende fasen in het verlof:

- begeleid verlof (worden niet besproken in het CTT)
- onbegeleid verlof (worden niet besproken in het CTT)
- transmuraal verlof (worden wel besproken in het CTT, maar niet 100% in beeld)
- proefverlof (worden wel besproken in het CTT)

Begeleid verlof

In de eerste fase van het verlof mag de tbs-gestelde onder begeleiding naar buiten. Bijvoorbeeld om begeleid boodschappen te doen. In geval van begeleid verlof is er altijd een sociotherapeut vanuit de forensisch psychiatrische centrum (fpc) aanwezig. In de beveiligde fase van het begeleid verlof is er naast een sociotherapeut ook een beveiligder aanwezig. Bij deze vorm van verlof is er voldoende toezicht en nog geen betrokkenheid van andere partijen bij de tbs-gestelde.

Onbegeleid verlof tbs-gestelde

Als het begeleid verlof goed is verlopen, mag de tbs-gestelde op onbegeleid verlof. Het forensisch psychiatrische centrum (fpc) is verantwoordelijk voor deze tbs-gestelden. Dit verlof duurt van enkele uren tot maximaal 6 overnachtingen. Tijdens het verlof kan de tbs-gestelde bijvoorbeeld werkervaring opdoen, een opleiding volgen of familie bezoeken. Er zijn veel van deze verlofbewegingen en de periode is te kort om een periodiek casuïstiek overleg over te hebben⁵.

Transmuraal verlof tbs-gestelde

Als het begeleid verlof goed is verlopen, kan transmuraal verlof volgen. De tbs-gestelde functioneert dan redelijk zelfstandig buiten een forensisch psychiatrische centrum (fpc) in één van de resocialisatiewoningen, een RIBW-woning of andere vorm van begeleid wonen, dan wel een zelfstandige woonvorm.

De tbs-gestelde met Transmuraal verlof heeft het CTT niet allemaal in beeld. Dit komt omdat reclassering nog niet volledig betrokken is bij deze groep. TBS klinieken zijn verantwoordelijk voor deze groep en kopen zelf zorg in bij verschillende instellingen. Een tbs-gestelde met Transmuraal verlof kan dus ergens geplaatst worden zonder dat CTT het weet. Het is voor het CTT niet mogelijk structureel 100% zicht te krijgen op deze groep. Het CTT heeft namelijk geen direct contact met alle 11 tbs klinieken in het land en kan het ook niet afdwingen omdat het hier gaat om een Twentse werkwijze. Gemeenten krijgen over het algemeen wel een BIJ melding van deze doelgroep.

Proefverlof tbs-gestelde

De term proefverlof wordt vaak ten onrechte gebruikt als verzamelnaam voor alle verloven. Proefverlof is de fase die volgt op de fase van Transmuraal verlof indien de ontwikkeling van de tbs-gestelde zover gevorderd is dat de intensieve, dagelijkse begeleiding en controle afgebouwd kan worden zonder dat het delictgevaar toeneemt. In deze fase wordt getoetst of de behandeling geslaagd is en de patiënt zijn eigen verantwoordelijkheden kent, voldoende zelfstandigheid heeft verworven en in voldoende mate betrouwbaar is. Voor het proefverlof zal door de reclassering een proefverlofplan

⁵ Per jaar zijn er in Nederland ongeveer 70.000 verloven van tbs-patiënten (alléén onbegeleid en begeleid). In 2018 waren er 11 onttrekkingen vanuit (on)begeleid verlof (niet op de afgesproken tijd terugkeren of niet op de afgesproken plaats zijn). Dit betekent dat er in 0,016% van deze verloven sprake was van een onttrekking.

worden opgesteld. Dit wordt afgestemd met de instelling. Er worden bijzondere voorwaarden aan het proefverlof verbonden. Bijzondere voorwaarden kunnen zijn: medicatiegebruik, geen drugs- of alcoholgebruik, ondergaan van urinecontroles en regelmatige contacten met een behandelaar.

Bij proefverlof houdt de reclassering toezicht, maar is de tbs-kliniek nog wel verantwoordelijk voor de tbs-gestelde. Na deze laatste verloffase kan de rechter de tbs (voorwaardelijk) beëindigen.

De tbs-gestelde functioneert redelijk zelfstandig in één van de resocialisatiewoningen, een RIBW⁶-woning of andere vorm van begeleid wonen, dan wel een zelfstandige woonvorm. Toezicht en begeleiding worden uitgevoerd door de reclassering die rapporteert aan een de Officier van Justitie. De reclassering schrijft een (verlengings)advies aan justitie.

⁶ RIBW staat voor Regionale Instelling voor Beschermende woonvormen